

budila g. dr. A. Radića, da je v »Viencu« napisal razpravo »Hrvatski književni jezik«, v kateri pobija to omejeno obzorje Maretičevo. — Pri tej priliki omenjamo tudi, da je napisal Matej Milas razpravo: »Pravi akcenti i fiziologija njihova v hrvatskom ili srpskom jeziku«, ki je izšla l. 1898. v »Školskem Vestniku« sarajevskem. Njemu ne zadostujejo sedajši štirje akcenti, ampak on razlikuje štiri kratke in štiri dolge. Kaj je na tem razlikovanju, je li osnovano, ali prazno cepidlašenje, ne moremo presoditi. Zdi se nam vendar, da je tu mnogo fantazije.

R. P.

Jugoslavenska akademija je izdala ta-le dela: 1. Ljetopis za godinu 1898., v katerem je razprava dr. Milivoja Šrepića: Puškin i hrvatska književnost. 2. XXI. knjiga »Starih pisaca hrvatskih«, t. j. »Djela Domicika Zlatarića, priredil Pero Budmani. 3. I. polovica četrtega zvezka »Zbornika za narodni život i običaje južnih Slavena«, urednik dr. Ante Radić. 4. 138. in 139. knjiga »Rada«, V 138. knjigi je razprava dr. Franje Markovića »Prilog estetičnoj nauci o baladi i romanci«.

Slovenskih prilik se tičejo nekatere opazke v hrvaških in srbskih listih. Tako omeja »Braukovo kolo«, št. 32. (24. avg. l. 1899.) osnovo slovenskega umetniškega društva v Ljubljani ter je priporoča pažeji srbskega občinstva. Človek ne bi mislil, da je Ljubljana tako uznana našim bratom v nedaljnji Slavoniji, vendar se je podkradla pomota, in list navaja addresso imenovanega društva: »Laibach, Kärnthén«, in. Laibach, Kraut.¹⁾ Tudi naša dežela ni znana pod imenom »Krajina«, nego se imenuje »Krajska«. 18. številka zagrebške »Prosvjete« donša počubo Prešerna in hiše, v kateri se je Prešeren rodil, ter v »Listku« kratek življenjepis pesnikov. Po tem listu je posnela kratko opazko o Prešernu tudi belgradska »Nova Iskra« v številki za september — oktober.

R. P.

Beleške iz novejšje književnosti srbske in hrvaške:

Katarina Zrinska. Historična drama v 5 dejanjih. Spisal dr. Tresić-Pavičić. Dne 17. oktobra se je igrala prvič na zagrebškem odru ta drama, ki je popolnoma uspela kot »dramski pesmotvor, prošet z rodoljubno tendencijo«. Tudi ta drama, najboljša izmed dosedanjih Tresićevih dram, ni dovršeno delo, ker ji manjka dramatiškega delovanja, a ima preveč brike in refleksivnosti. Občinstvo je navdušilo največ rodoljubna snov, vzeta iz znane »Zrinsko-Frankopanske« katastrofe, temveč ker je tudi publiki bila znana parafletna brošura, katero je izdal srbski Dalmatinec, dr. Aleks. Mitrović: »Dva hrvatska mučenika«. 30. aprila 1871. Ustrišci iz hrvatske istorije. Drugo izdanje sa predgovorom. 1899. 46 str. V tej brošuri sramoti srbski brat Hrvate in njih narodne junake Zrinskega in Frankopana. Zato ga je odločno zavrnil neki N. v srbskem »Braukovem kolu« in mu očital, da je neopravčano »od jednog Srčina, da se brez prava uzroka lati posla, da ruši hrvatske ideale«. — Bolj čudno je, da je mnogo srbskih listov pohvalilo to postopanje Mitrovićevo, in da je pamflet doživel drugo izdajo. (Črnogorska »Luča« toplo priporoča »tu lijepe knjige«). Žalostno je, da je tako majhen narod pocopan v dve plemeni, ki se smirno sovražita ne zaradi jezika, vere, običajev itd., nego iz politike in sicer šovenske politike velikosrbske

¹⁾ Bratje Srbi naj se ne usojajo »švabiti« pristno slovenske Ljubljane; sploh bi priporočali drugim Slovanom malo več obzirnosti za naše krajevno imenstvo.

Ur.